

Փետրվար, 23, 2018

ՀՀ Բնապահպանության նախարարությանը

ՀՀ կառավարությանը

Լիդիան Ինթերնեշնլ եւ Լիդիան Արմենիա ընկերությանը

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններին և Ամուլսարի ոսկու հանքի նախագծում շահագրգռված ներդրողներին, բոլոր այլ կառույցներին ու անձանց

Ողջուն,

Խնդրում ենք ուսումնասիրել թթվային ապարների դրենաժի (ԹԱԴ) ոլորտում միջազգային փորձագետներ դոկտոր Անն Մաեստի, դոկտոր Անդրեա Գերսոնի և դոկտոր Ռոջեր Սմարթի վերջին պատասխանները 2018թ. հունվարին Հայաստանում Լիդիանի խորհրդատու Լարրի Բրեքենրիջի ներկայացրածին, որն ավելի է ամրապնդում մեր լրջագույն մտահոգությունները՝ կապված Ամուլսարի ոսկու հանքի նախագծի հետ:

Կարևոր ենք համարում շեշտադրելը հետևյալ կետերը.

- 1) Լիդիան ընկերությունը չի ընդունել Ամուլսարի հանքային պաշարների արդյունահանման հետ կապված թթվային ապարների դրենաժի լրջությունը: Լիդիանի մշակված մեղմման միջոցառումները հիմնված են հանքի արտադրելիք արտահոսումների ոչ ճշգրիտ ենթադրությունների վրա: Քանի որ Լիդիանը չի ընդունում այս խնդիրները, ապա միջոցներ պետք է ձեռնարկի հենց Հայաստանի բնապահպանության նախարարությունը, որպեսզի կանխի աղտոտումը՝ նախագիծը վերստին գնահատելով և պահանջելով ավելի բարձր մակարդակի պաշտպանություն աղտոտումից:
- 2) Լիդիանի հավաքագրած տվյալները, թեև բավարար չեն, սակայն սխալ չեն, սխալ են Լիդիանի մեկնաբանությունները: Նրանց որդեգրած մոտեցումն ուղղված է բնության պահպանության միջոցառումների ծախսերի կրճատմանը, ինչպես նաև Հայաստանի ջրային պաշարների, հողի, ստորգետնյա ջրային ավազանների, ֆլորայի և ֆաունայի հաբիտատների երկարաժամկետ ու ծավալուն աղտոտման ռիսկերի նվազեցմանը:
- 3) Հայաստանի հանրությունն ու միջազգային փորձագիտական հանրությունը գիտեն, որ Հայաստանի բնապահպանության նախարարությունը տեղյակ է, թե ինչ տեսակի երկրաքիմիական փորձարկումների աշխատանքներ է կատարել Լիդիանը և թթվային ապարների դրենաժի վերահսկման ինչ ծրագրեր է մշակել, այդուհանդերձ, նախարարությունը հաստատել է ոչ բավարար և ոչ ճշգրիտ այդ ծրագրերը:
- 4) Այս երկու հանրությունները գիտեն, որ ԹԱԴ ոլորտում միջազգային փորձագետների բարձրացրած լրջագույն մտահոգություններին բովանդակային արձագանքներ չեն տրվել:
- 5) Հստակ ձևով նշվել է, որ հանքի տարածքից սկիզբ առնող և ավելի ցածր գտնվող ջրերի երկարաժամկետ դեգրադացիայի ռիսկն անընդունելի մակարդակի բարձր է, և որ այն մեղմելու ներկայիս պլանները չեն համապատասխանում միջազգային լավագույն պրակտիկային:

Փոփոխություն կատարելու ժամանակը հենց հիմա է, և ոչ թե սպասելը, մինչև հանքի շահագործումը սկսվի: Գիտեք, որ Լիդիանը չունի հանքարդյունաբերական փորձառություն և կառավարությանը ներկայացրել է միայն միջակություն համարվող ֆինանսական երաշխիքներ: Հայաստանում նորմատիվների հարկադրման կարողության պակասը նույնպես լրջագույն խնդիր է: Երբ ոսկու պաշարը սպառվի, պատասխանատվությունն ու բացասական հետևանքների բեռը մնալու են Բնապահպանության նախարարության և բոլոր նրանց վրա, ովքեր թույլ են տվել, որպեսզի այս

նախագիծն առաջ ընթանա՝ առանց դրանում անհրաժեշտ բարելավումներ պահանջելու: Ինչ վերաբերում է ԹԱԴ-ին, դրա երկարաժամկետ հետևանքները տեսելու են հարյուրամյակներ:

Լիդիանի շահագործմամբ Ամուլսարի ոսկու հանքի հետ կապված մեր տեխնիկական վերլուծությունների ու զեկույցների ամբողջական փաթեթին համացանցում կարելի է ծանոթանալ հետևյալ հասցեով՝ <https://goo.gl/fFpC5E>: Մեր փորձագետների մասնագիտական որակավորումներին կարելի է համառոտ ծանոթանալ այստեղ՝ <https://goo.gl/KCGgWK>: Մեր զեկույցները շարունակելու են լինել հանրային, դրանք ուղարկվել են Հայաստանում և Հայաստանից դուրս գտնվող շատ հասցեատերերի:

Պատրաստական ենք հանդիպել Հայաստանի բնապահպանության նախարարությանն ու Լիդիանին և անձամբ բացատրել ու քննարկել մեր տեսակետները: Խնդրում ենք արձագանքել, եթե հետաքրքրված եք Երևանում այդ հանդիպմանը մասնակցելու մեջ:

Հարգանքով,

Հարութ Բրոնոզյան

Քիմիական / բնապահպանական ճարտարագետ, MS

2947 Հոնոլուլու պողոտա, Բ միավոր

Գլենդեյլ, Կալիֆորնիա 91214, ԱՄՆ

Հեռ. [\(818\) 248-3529](tel:8182483529); [\(800\) 219-8405](tel:8002198405)

Ֆաքս. [\(818\) 248-6343](tel:8182486343)

Էլ. փոստ՝ info@returntoarmenia.com

Էն Մաեսթ, PhD

Բուկա Բնապահպանություն

Boulder, CO 80302, ԱՄՆ

aamaest@gmail.com

[303.324.6948](tel:3033246948)

www.buka-environmental.com

Անդրեա Գերսոն, PhD

Ռոջեր Սմարթ, PhD

Blue Minerals Consultancy- ը

Wattle Grove, Tasmania 7109, Ավստրալիա

Andrea@bluemineralsconsultancy.com.au

roger@bluemineralsconsultancy.com.au

www.bluemineralsconsultancy.com.au/

Հեռ., 0422112516 (Դր. Գերսոն), կամ

Հեռ: 0400835603 (Dr Smart)

February 23, 2018

Subject: Response to statements by Lydian consultant Larry Breckenridge of GRE regarding Amulsar geochemical characteristics.

For the attention of: The Ministry of Nature Protection (MNP), the Armenian Government, Lydian International, Lydian Armenia, International Financial Organizations, Investors and all concerned about the Amuslar Gold Mine Project in Armenia Greetings,

Please review the latest responses of international acid mine drainage (AMD) experts Dr. Ann Maest,

Dr. Andrea Gerson and Dr. Roger Smart to Lydian consultant Larry Breckenridge's presentations in Armenia in January 2018 (see attached), that further reinforces our serious concerns about the Amulsar Gold Mine Project.

We would like to stress the following:

- 1) Lydian has not acknowledged the severity of the acid mine drainage (AMD) problem associated with mining the Amulsar deposit. Their mitigation measures are based on incorrect assumptions about the kind of leachate the mine will be generating. Because Lydian will not acknowledge these problems, it is up to the Ministry of Nature Protection (MNP) to prevent pollution by re-evaluating the project and requiring improved protections.
- 2) The data Lydian has generated, although insufficient, are not wrong – but Lydian's interpretation is incorrect. Their approach minimizes spending on environmental protection and risks extensive and long-term environmental contamination of Armenian water, soil, aquifers, and wildlife habitat.
- 3) The Armenian public and international AMD community know that the MNP is aware of the geochemical test work undertaken by Lydian and their plans for AMD control and that MNP have nonetheless approved these inadequate plans.
- 4) These two communities also know that significant concerns have been raised by the international AMD experts and these have not been addressed in any substantive manner.
- 5) It has been made clear that the risk of long-term water degradation downstream of the mine site is unacceptably high and that the mitigation plans put in place do not conform to international best practice.

The time to make changes is now rather than waiting until operations begin. As you know, Lydian does not have a proven track record and has provided only mediocre financial guarantees to the government. The lack of enforcement capabilities in Armenia is also a concern. After the gold has run out, the responsibility and negative legacy will rest with the MNP and those who allowed the project to move forward without making the many needed improvements. When it comes to AMD, the long-term consequences will last for centuries.

A complete collection of our technical reports and evaluations for the Lydian Amulsar Gold Project in Armenia can be found here <https://goo.gl/fFpC5F>. A brief description of our qualifications can be found here <https://goo.gl/KCGgWK>. Our reports will remain part of the public record and have been sent to many recipients inside and outside Armenia.

We are ready to meet with Armenia's Ministry of Nature Protection (MNP) and Lydian to explain and discuss our perspectives in person. Let us know if you would be interested in meeting in Yerevan.

Sincerely,

Harry Bronozian
Chemical / Environmental Engineer, MS 2947
Honolulu Avenue, Unit B
Glendale, California 91214
Tel. (818) 248-3529; (800) 219-8405
Fax. (818) 248-6343
e-mail: info@returnstoarmenia.com

Ann Maest, PhD Buka
Environmental Boulder, CO
80302 aamaest@gmail.com
303.324.6948
www.buka-environmental.com

Andrea Gerson, PhD Roger
Smart, PhD
Blue Minerals Consultancy
Wattle Grove, Tasmania 7109, Australia
andrea@bluemineralsconsultancy.com.au
roger@bluemineralsconsultancy.com.au
www.bluemineralsconsultancy.com.au/
Tel: 0422112516 (Dr Gerson), or
Tel: 0400835603 (Dr Smart)

